ئۇزەير ئەلەيھىسسالام

ئۇلۇغ اللّٰه بەقەرە سۈرىسىدە مۇنداق دېگەندى:

﴿ياكى سەن تام، ئۆگزىلىرى يىقىلىپ ۋەيران بولغان (خارابە) شەھەر (يەنى بەيتۇلمۇقەددەس) دىن ئۆتكەن كىشىنى (يەنى ئۇزەيرنى) كۆرمىدىڭمۇ؟ ئۇ (ئەجەبلىنىپ): «اللّٰه بۇ شەھەرنىڭ ئۆلگەن ئاھالىسىنى قانداق تىرىلدۈرەر؟» دېدى. اللّٰه ئۇنى يۈز يىل ئۆلۈك ھالىتىدە تۇرغۇزۇپ ئاندىن (كامالى قۇدرىتىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن) تىرىلدۈردى. اللّٰه (پەرىشتە ئارقىلىق) ئۇنىڭدىن: «(بۇھالەتتە) قانچىلىك تۇردۇڭ؟» دەپ سورىدى. ئۇ: «بىر كۈن ياكى بىر كۈنگە يەتمەيدىغان ۋاقىت تۇردۇم» دېدى. اللّٰه ئېيتتى: «ئۇنداق ئەمەس (تولۇق) 100 يىل تۇردۇڭ! يېمەك ئىچمىكىڭگە قارىغىنكى، بۇزۇلمىغان؛ ئېشىكىڭگە قارىغىنكى (ئۇنىڭ سۆڭەكلىرى چىرىپ كەتكەن). (ساڭا يۈز بەرگەن ئىشلارنى) سېنى كىشىلەرگە (قۇدرىتىمىزنىڭ) دەلىلى قىلىش ئۈچۈندۇر. بۇ سۆڭەكلەرگە قارىغىنكى، ئۇنى قانداق قۇراشتۇرىمىز، ئاندىن ئۇنىڭغا گۆش قوندۇرىمىز. (يۇقىرىقى ئىشلار) ئۇنىڭغا ئېنىق بولغان چاغدا (يەنى ئۇ روشەن مۆجىزىلەرنى كۆرگەن چاغدا)، ئۇ: «مەن اللّٰه نىڭ ھەممە نەرسىگە قادىر ئىكەنلىكىنى بىلدىم» دېدى﴾.[1]

ئۆتمۈشتىكىلەر ۋە كېيىنكىلەرگە ئايانكى، ئۇلۇغ اللّٰه بايان قىلغان بۇ قىسسىنىڭ قەھرىمانى ئۇزەيردۇر. ئۇزەيرنىڭ ئىسرائىل ئەۋلادى پەيغەمبەرلىرىدىن بىرى ئىكەنلىكى سۆزلىنىدۇ.

ئۇ، تەۋراتنى يادقا ئالغان ئىدى. كېيىنچە ئۇنىڭ بېشىغا ئاجايىپ بىر ۋەقە كەلدى. اللّٰه ئۇنى قەبزى روھ قىلىپ، 100 يىل ئۆتكەندىن كېيىن قايتا تىرىلدۈردى. ئۇزەير ئۇخلىغان بۇ 100 يىل داۋامىدا، تەۋرات كۆيدۈرۈلۈپ، بەزىلەرنىڭ يادىدا ئازراق قېلىپ قالغان ۋە بۇختۇننەسرى ئۇرۇشى بولۇپ ئۆتكەن ئىدى. ئۇزەير مۆجىزىسى قەۋمى ئۈچۈن ئېنىقلا بىر پىتنە مەنبەسى بولاتتى.

...

ھاۋا قاتتىق ئىسسىپ كەتكەچكە، جىمى جانلىق چاڭقاپ كەتكەندى. ئۇزەير جىمجىت يېزىسىدا تېنچ بىر كۈننى ئۆتكۈزۈۋاتاتتى.

ئۇ بېغىنى سۇغۇرۇشنى ئويلىدى. ئەمما باغ يىراق، بارىدىغان يولمۇ جاپالىق ئىدى. بۇ يول ئارىلىقىدا ئۆتمۈشتە ئىنسانلار ياشىغان، كېيىن ئۆلۈم كېلىپ مازارلىققا ئايلانغان

[1] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەت.

بىر شەھەر بار ئىدى. بۇ يەردە ھاياتلىقنىڭ ۋاراڭ - چۇرۇڭلىرى يوقاپ، ئورنىنى قەبرىلەرنىڭ جىمجىتلىقى ئالغان ئىدى.

ئۇزەير كۆڭلىدە باغدىكى دەرەخلەرنىڭ سۇسراپ كەتكەنلىكىنى ئويلاپ، ئۇلارنى سۇغىرىش ئۈچۈن باغقا بېرىشنى قارار قىلدى. ئىسرائىل ئەۋلادى پەيغەمبىرىدىن بىرى بولغان ھاكىم (ھېكمەت ئىگىسى) ۋە سالىھ (ياخشى) قۇل، كۈن چىقىش بىلەن تەڭ ئېشىكىگە مىنىپ يېزىسىدىن سەپەرگە چىقتى.

توختىماستىن يول يۈرۈپ، ئاخىرى باغقا قايتىپ كەلدى. دەرەخلەرنىڭ قاغجىراپ، تۇپراقنىڭ سۇسىزلىقتىن يېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، دەرھال باغنى سۇغاردى. ئاندىن ئازراق ئەنجۈر، ئۈزۈم ئۈزۈپ، ئەنجۈرنى بىر سېۋەتكە، ئۈزۈمنى بىر سېۋەتكە سېلىپ، باغدىن چىقتى.

ئۇزەير ئىسسىقتا ئېشەك ئۈستىدە كېتىۋاتقاچ ئەتە قىلىدىغان ئىشلىرىنى ئويلىدى. تۈنجى بولۇپ تەۋراتنى يوشۇرۇلغان يەردىن ئېلىپ چىقىپ ئىبادەتخانىغا قويماقچى بولدى. ئاندىن كالىلارغا يەم - خەشەك ئەكېلىش كېرەكلىكىنى ئويلىدى. دادىسىنى كۆرگەندە تاتلىق كۈلۈمسىرەيدىغان كىچىك ئوغلى ئېسىگە كەلدى ۋە تېز مېڭىشقا باشلىدى. يولنىڭ يېرىمى تۈگىگەندە قەبرىستانلىققا يېتىپ كەلدى. ئىسسىقتا تولا يول يۈرۈپ ھېرىپ كەتكەن ئېشەكنىڭ تېنىدىكى تەرلەر قۇياش نۇرىدا پارقىرايتتى. ئېشەك خۇددى سۇدىن چىققاندەك چىلىق - چىلىق بولۇپ كەتكەن ئىدى.

ئېشەك قەبرىستانلىققا كەلگەندە مېڭىشنى ئاستىلاتتى.

ئۇزەير كۆڭلىدە: بىر ئاز دەم ئېلىپ، چۈشلۈك تاماقنى يەۋالاي، ئېشەكنىمۇ دەم ئالدۇراي! ـ دەپ ئويلىدى.

ئۇزەير ۋەيران بولغان بىر قەبرىنىڭ يېنىدا توختاپ چۈشتى. پۈتۈن شەھەر خارابىلىققا ئايلانغان قەبرىستانلىقتىن ئىبارەت ئىدى. ئۇ ئېشەكنى ياندىكى بىر تامغا باغلاپ قويۇپ، ئۆزى سايىداق يەرگە كېلىپ ئولتۇردى ۋە يېنىدىكى تاۋاقنى چىقىرىپ ئۈزۈم سىقتى. ئاندىن قۇرۇق ناننى ئۈزۈم سۈيىگە چىلىدى.

نانىنىڭ ئۈزۈم سۈيىدە يۇمشىشىنى ساقلاپ ئولتۇرغاچ ئەتراپنى تاماشا قىلدى ۋە قەبرىستانلىققا قاراپ خىيالغا چۆمدى. پۈتۈن ئەتراپ جىمجىت ئۆلۈك ۋە خارابىلىكتىن ئىبارەت بولۇپ، ئۆيلەرنىڭ كۆپ قىسمى ئۆرۈلگەن، يېرىلغان تۈرۈكلەر ئاستىدا قالغان ئىدى. ئەتراپتا كۆرۈنگەن بىر قانچە دەرەخ سۇسىزلىقتىن قاغجىراپ كەتكەن ئىدى.

بۇ يەرگە دەپنە قىلىنغان جەسەتلەرنىڭ سۆڭەكلىرى تۇپراققا ئوخشايدىغان نەرسىلەرگە ئايلانغان بولۇپ، قەبرىستانلىق تىپ - تىنچ، ئەتراپتا جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرەتتى.

www.munber.org

ئۇزەير ئۆلۈمنىڭ دەھشەتلىكىنى ۋە بۇ خانىۋەيرانلىقنى كۆرۈپ ئۆز - ئۆزىدىن سورىدى:

﴿«اللہ بۇ شەھەرنىڭ ئۆلگەن ئاھالىسىنى قانداق تىرىلدۈرەر؟»﴾.[1]

اللہ ئۆلگەنلەرنىڭ سۆڭەكلىرىنى قانداق تىرىلدۈرەر؟ - دەپ سورىدى. ئۇزەير اللہ نىڭ بۇ سۆڭەكلەرنى تىرىلدۈرۈدىغانلىقىدىن شۈبھىلەنمەيتتى. ئۇ پەقەت بۇ ئىشقا ھەيران بولغانلىقى ۋە ئەقلى يەتمىگەنلىكى ئۈچۈن شۇنداق دېگەن ئىدى. ئۇزەير بۇ سۆزنى قىلار - قىلمايلا ئۆلدى.

اللہ ئۇنىڭغا ئۆلۈم پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى. ئۇ ئۇزەيرنىڭ روھىنى ئالدى. ئىگىسىنىڭ ئۈنسىز ۋە ھەرىكەتسىز جەسىتىنى كۆرگەن ئېشەكمۇ تۇرغان يېرىدە سوزۇلۇپ ياتتى. ئەتىسى، ئېشەك ئورنىدىن تۇرۇپ، كەتمەكچى بولدى. ئەمما باغلاقلىق بولغاچقا تۇرغان يېرىدىن مىدىرلىيالمىدى - دە، ئاخىرى ئاچلىقتىن ئۆلدى. ئېشەك ئىگىسىنىڭ يېنىدا، يەردە سوزۇلۇپ ياتقان ھالدا قالدى.

شەھەر خەلقى ئۇزەيرنىڭ قايتىپ كەلمىگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئىزدەشكە باشلىدى. بېغىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تاپالماي قايتىشتى. ئۇنىڭغا ئائىت ھېچنەرسە تېپىلمىدى. ئۇلار ئۇنى ئىزدەش ئۈچۈن گۇرۇپپىلار تەسىس قىلدى. بۇ گۇرۇپپىلار ھەر تەرەپنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، نە ئۇزەيرنى نە ئۇنىڭ ئېشىكىنى تاپالمىدى. گۇرۇپپىلار ئۇزەير ياتقان مازارنىڭ يېنىدىن ئۆتكەن بولسىمۇ، ئەمما بۇ يەردە توختىمىدى. قەبرىستانلىق جىمجىت ۋە سۈرلۈك ئىدى. ئەگەر ئۇزەير بۇ يەردە بولسا، ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغىلى بولاتتى. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇلار قەبرىستانلىقتىن قورققانىدى. شۇڭا بۇ يەردە تەپسىلىي تەكشۈرۈش ئېلىپ بارمىدى. كۈنلەر ئۆتتى، ئىنسانلار ئۇزەيرنىڭ قايتىپ كېلىشىدىن ئۈمىدىنى ئۈزۈشتى. بالىلىرى ئۇنى قايتا كۆرۈلمەيدىغانلىقىغا ئىشەندى. ئايالى ئەمدى بالىلىرىنىڭ ئاتىسىز، ئۆزىنىڭ تۇل قالغانلىقىنى چۈشىنىپ ئولتۇرۇپ ئۈزۈندىن - ئۈزۈنغا يىغلىدى.

ئەمما ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئازابلار يېنىكلەپ، كۆز ياشلىرى توختىدى. ئىنسانلار ئۇزەيرنى ئۇنتۇپ، كۈنلۈك ھايات مەسىلىلىرى بىلەن مەشغۇل بولۇشتى.

يىللار ئۆتتى، ئەڭ كىچىك ئوغلى ۋە ئۆيىدە ئىشلەيدىغان بىر ئايالدىن باشقا ھەممە كىشى ئۇزەيرنى ئۇنۇتتى. ئۇزەير ئۇ ئايالغا شەپقەت قىلاتتى. ئۇزەير شەھەردىن چىققان چاغدا، ئۇ ئايال 20 ياشتا ئىدى.

10 يىل، 20 يىل، 80 يىل، 90 يىل ئۆتتى. ھەتتا بىر ئەسىر، يەنى 100 يىل ئۆتتى.

ئۇلۇغ اللہ ئۇزەيرنىڭ ئويغىنىشىنى ئىرادە قىلدى.

---

[1] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

ئۇلۇغ اللە ئۇنىڭغا اللە نىڭ ئۆلۈكلەرنى قانداق تىرىلدۈرىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ قويۇش ئۈچۈن، قەلبىدىكى نۇرنى يورۇتىدىغان بىر پەرىشتە ئەۋەتتى. ئۇزەير ئۆلگىلى يۈز يىل بولغان ئىدى. شۇنداق بولۇشىغا قارىماي، ئۇ ھازىر تۇپراقتىن، سۆڭەك، گۆش ۋە تېرىگە ئۆزگەردى. ئاندىن اللە ئۇنىڭ تىرىلىشىنى بۇيرىدى. ئۇ ياتقان يېرىدىن دەس تۇردى. 100 يىل داۋام قىلغان ئۇيقىسىدىن ئويغىنىپ كۆزلىرىنى ئۇۋۇلىدى. ئەتراپقا قارىۋىدى، چۆرىسىدىكى قەبرىلەرنى كۆردى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى ئېسىگە ئالدى. ۋاھ (ئاھ)! باغدىن شەھەرگە قايتىۋاتاتتى. قەبرىستانلىقتا ئارام ئېلىپ ياتتى. توغرا... پۈتۈن بولغان ئىش بۇ ئىدى.

كۈن پېتىۋاتاتتى. ئۇ چۈشتىكى ئىسسىقتا ئارام ئالغانلىقىنى ئەسلەپ ئۆز ـ ئۆزىگە:

ـ قارىغاندا چۈشتىن تاكى كۈن پاتقىچە ئۇخلاپ كەتكەن ئوخشايمەن، ـ دېدى.

ئۇزەيرنى ئويغىتىش ئۈچۈن اللە تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن پەرىشتە سورىدى:

﴿«(بۇھالەتتە) قانچىلىك تۇردۇڭ؟» دەپ سورىدى﴾.[1]

پەرىشتە ئۇنىڭ قانچە سائەت ئۇخلىغانلىقىنى سورىۋىدى، ئۇ جاۋابەن:

﴿«بىركۈن ياكى بىر كۈنگە يەتمەيدىغان ۋاقىت تۇردۇم» دېدى﴾.[2]

پەرىشتە ئۇنىڭغا:

﴿«ئۇنداق ئەمەس (تولۇق) 100 يىل تۇردۇڭ!»﴾[3] دېدى.

سەن يۈز يىلدىن بېرى ئۇخلىدىڭ... يۈز يىلدىن بېرى ئۆلۈكتۈڭ. اللە سېنى ئۆلتۈردى ۋە ئۆلۈكلەرنىڭ تىرىلىشىغا ھەيران قېلىپ، دەھشەتكە چۈشكىنىڭدە سورىغان سوئالىڭنىڭ جاۋابىنى بىلىشىڭ ئۈچۈن قايتا تىرىلدۈردى.

ئۇزەير ئۆزىنى يوقاتقان، ھەمدە ياراتقۇچىنىڭ كۈچىگە چوڭقۇر ئىمان ئېيتقان ھالدا ئىدى. پەرىشتە ئۇزەيرگە تامىقىنى كۆرسىتىپ:

﴿يېمەك ئىچمىكىڭگە قارىغىنكى، بۇزۇلمىغان﴾[4] دېدى.

ئۇزەير ئەنجۈرگە قارىۋىدى. ئۇنىڭ ئۆز پېتىچە تۇرغانلىقىنى كۆردى. رەڭگى ۋە تەمىمۇ ئۆز پېتىچە ئىدى. ئاندىن ئۈزۈم سۈيىنى سىقىپ ئۈستىگە نان چىلىغان تاۋۇقىغا قارىدى. ئۇمۇ ئۆز پېتى تۇراتتى. ئۈزۈم سۈيىنى ھازىرمۇ ئىچكىلى بولاتتى. يۇمشىسۇن دەپ چىلاپ قويغان نېنىمۇ ئۈزۈمگە چىلاقلىق پېتى تۇراتتى. 100 يىل ئۆتكەن بولسىمۇ يېمەكلەر ئۆز پېتى قالغان ئىدى. ئۇزەير قورقۇشقا باشلىدى.

---

[1] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.
[2] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.
[3] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.
[4] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

www.munber.org

ئۇزۇم سۈيى ئارىدىن يۈز يىل ئۆتكەن تۇرۇقلۇق قانداقلارچە بۇزۇلىقى پېتىدە تۇرىدۇ؟ ھالبۇكى، نورمالدا ئۇزۇم سۈيى بىر نەچچە سائەتتە ئۆزگىرىپ، بۇزۇلۇپ قالاتتى.

ئۇزەيىر پەرىشتىنىڭ سۆزىگە ئىشەنمىگەندەك تېڭىرقاپ قالدى. شۇنىڭ بىلەن، پەرىشتە ئۇزەيرگە ئىشارەت قىلدى:

﴿ئېشىكىڭگە قارىغىنكى (ئۇنىڭ سۆڭەكلىرى چىرىپ كەتكەن)﴾.[1]

ئۇزەيىر ئېشىكىگە قارىۋىدى، ئېشىكىنىڭ سۆڭىكىنىڭ توپىسىدىن باشقا ھېچنەرسە كۆرۈنمىدى.

پەرىشتە ئۇنىڭغا:

ـ الله نىڭ ئۆلۈكلەرنى قانداق تىرىلدۈرىدىغانلىقىنى كۆرۈشنى خالامسەن؟ يەرگە قارا، بۇرۇن سېنىڭ ئېشىكىڭ باغلانغان يەردىكى توپا ـ چاڭغا قارا! ـ دېدى.

پەرىشتە ئېشەكنىڭ سۆڭەكلىرىگە بۇيرۇق قىلدى. تۇپراق زەررىچىلىرى ھەر تەرەپتىن يۆگۈرۈپ كېلىپ توپلاندى. ئاخىرىدا، سۆڭەكلەر پەيدا بولدى. پەرىشتە تومۇر، پەي، گۆشلەرنىڭ ۋۇجۇتقا كېلىشىنى بۇيرۇدى. گۆشلەر ئېشەكنىڭ سۆڭەكلىرىگە كەيدۈرۈلدى. ئۇزەيىر بۇلارنى كۆرۈپ تۇرۇۋاتاتتى.

گۆش ۋۇجۇتقا كېلىپ بولغاندىن كېيىن، ئۈستى تېرە ۋە يۇڭلار بىلەن قاپلاندى. ئېشەك ئۆلگەن چاغدىكى ھالىتىگە كەلدى. ھازىر ئۇ روھسىز جەسەتكە ئايلانغان ئىدى. پەرىشتە ئېشەكنىڭ روھىغا جەسەتكە قايتىپ كېلىشىنى بۇيرىدى. روھ جەسەتكە قايتتى. ئېشەك ئورنىدىن تۇرۇپ، قۇيرۇقىنى شىپاڭشىتىپ ھاڭرىغىلى تۇردى. ئېشەك ئېچىرقاپ كەتكەن ئىدى.

ئۇزەيىر ئالدىدا مەيدانغا كەلگەن بۇ بۈيۈك مۆجىزىنى كۆردى. سۆڭەك تۇپراققا ئايلانغاندىن كېيىن، الله نىڭ ئۆلۈكلەرنى قانداق تىرىلدۈرىدىغانلىقى مۆجىزىسىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى. كۆز ئالدىدا مەيدانغا كەلگەن مۆجىزىدىن كېيىن، ئۇزەيىر:

﴿«مەن الله نىڭ ھەممە نەرسىگە قادىر ئىكەنلىكىنى بىلدىم» دېدى﴾.[2]

ئۇزەيىر، ئورنىدىن تۇرۇپ، ئېشىكىگە مىنىپ، شەھەرگە قايتىش ئۈچۈن يولغا چىقتى. الله ئۇزەيرنى ئىنسانلار ئۈچۈن مۆجىزە، يەنى قايتا تىرىلىشنىڭ ھەقلىقى ۋە ئۆلۈكلەرنىڭ قەبرىلىرىدىن تەكرار چىقىدىغانلىقىنى ئىسپاتلايدىغان تىرىك بىر مۆجىزە قىلىشنى ئىراده قىلدى.

ئۇزەيىر شەھەرگە كەچقۇرۇن يېتىپ كەلدى. بۇ يەردە مەيدانغا كەلگەن ئۆزگىرىشلەرگە ھاڭ ـ تاڭ قالدى. ئۆيلەر، كوچىلار، ئىنسانلارنىڭ چىرايلىرى ۋە باللار، ھەممە نەرسە

---

[1] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.
[2] سۈرە بەقەرە 259 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

www.munber.org

ئۆزگىرىپ كەتكەن ئىدى. ئۇ ھېچكىمنى تونۇمايتتى ھەم ھېچكىممۇ ئۇنى تونىمايتتى. ئۇزەير شەھەردىن ئايرىلغاندا 40 ياشتا ئىدى. قايتقاندىمۇ يەنە 40 ياشتا بولۇپ، قانداق كەتكەن بولسا، شۇ پېتى قايتىپ كەلگەن ئىدى.

الله ئۇنى ئۆلگەن چاغدىكىدەك 40 يېشىدا تىرىلدۈرگەن ئىدى. ئەمما شەھىرى، يۈز يىل ياشىغان ئۆيلەر ئۆرۈلۈپ، كوچىلار ۋە كۆرۈنۈشلەر ئۆزگىرىپ كەتكەن ئىدى.

ئۇزەير كۆڭلىدە: مېنى ئەسلىيەلەيدىغان قېرى بى بوۋاي ياكى موماي ئىزدەپ باقاي! ـ دەپ ئويلىدى.

ئۇ ئاخىرى 20 ياش چېغىدا قېلىپ قالغان خىزمەتچى ئايالنى تاپتى. ھازىر ئۇ ئايال 120 ياشتا بولۇپ، ئاجىزلىشىپ چىشلىرى تۆكۈلگەن، كۆزلىرى كۆرمەيدىغان، ئورۇقلاپ بىر تېرە، بىر ئۇستىخان بولۇپ قالغانىدى. ئۇزەير ئۇنىڭدىن سورىدى:

ـ ئى ياخشى موماي! ئۇزەيرنىڭ ئۆيى نەدە؟

ـ ھازىر ئۇنى ھېچكىم ئېسىگە ئالالمايدۇ. ئۇ 100 يىل ئاۋۋال كېتىپ قايتىپ كەلمىدى. الله ئۇنىڭغا رەھمەت قىلسۇن! ـ دېدى موماي يىغلاپ تۇرۇپ.

ـ مەن ئۇزەير بولىمەن، مېنى تونۇدىڭىزمۇ؟ الله مېنى ئۆلتۈرۈپ، يۈز يىلدىن كېيىن قايتا تىرىلدۈردى، ـ دېدى ئۇزەير مومايغا. مۇماي ئۇنىڭغا ئىشەنمىگەن ھالدا:

ـ ئۇزەير دۇئاسى ئىجابەت بولىدىغان كىشى ئىدى. كۆزلىرىمنىڭ ئېچىلىشى ۋە ماڭالىشىم ئۈچۈن الله قا دۇئا قىلغىن، سېنى كۆرۈپ تونۇۋالاي، ـ دېدى.

ئۇزەير مومايىنىڭ ماڭالىشى ۋە كۆزلىرىنىڭ كۆرىشى ئۈچۈن الله قا دۇئا قىلدى. الله دۇئانى ئىجابەت قىلدى. موماي ئۇنىڭ ئۇزەير ئىكەنلىكىنى بىلدى ۋە دەرھال شەھەرگە قاراپ يۈگۈردى.

شەھەردە: «ئۇزەير قايتىپ كەلدى!» دەپ ۋاقىراشقا باشلىدى. ھەيران قالغان خەلق ئۇنى ئېلىشىپ قاپتۇ دەپ ئويلاشتى. كېيىن ھاكىم ۋە ئالىملار يىغىلىشتى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۇزەيرنىڭ نەۋرىسىمۇ بار بولۇپ، دادىسى ئۆلگەن، ئۆزى 70 ياشقا كىرگەن ئىدى. ھالبۇكى، بوۋىسى ئۇزەير بولسا، 40 ياشتا ئىدى.

ئالىم ۋە ھاكىملار يىغىلىپ، ئۇزەير ۋەقەسىنى تىڭشىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا ئىشىنىش ـ ئىشەنمەسلىكىنى بىلەلمىدى. ئاخىرى، ھاكىملاردىن بىرى مۇنۇ سوئالنى سورىدى:

ـ ئاتا ـ بوۋىلىرىمىزدىن ئۇزەيرنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى، تەۋراتنىڭ بۇختۇننەسرى ھۇجۇمىدا يوقاپ كەتكەنلىكىنى، ئۇ تەۋراتنى كۆيدۈرۈپ، ئالىملارنى ۋە تالىبلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسىمۇ، ئۇزەيرنىڭ تەۋراتنى يادقا بىلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغان ئىدۇق. بۇ ئىشلار سەن ”ئۆلدۈم“ ۋەياكى ”ئۇخلىدىم“ دېگەن 100 يىل ئىچىدە بولغان، ئەگەر

www.munber.org

تەۋراتنىڭ راستىنى يادلىيالىساڭ، سېنىڭ ئۇزەير ئىكەنلىكىڭگە ئىشىنىمىز، شۇنداق قىلالامسەن؟

ئۇزەير ئىسرائىل ئەۋلادى ئىچىدە تەۋراتنى يادقا بىلىدىغان بىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى، ئۇنىڭ ئېغىزدىن ـ ئېغىزغا كۆچۈشىنىڭ ئۈزۈلۈپ قالغانلىقىنى چۈشەندى. ئۇزەير ئۇنى دۈشمەنلەردىن قوغداش ئۈچۈن يوشۇرۇپ قويغان ئىدى.

ئۇزەير بىر دەرەخنىڭ سايىسىگە كېلىپ، ئىسرائىل ئەۋلادىنى چۆرىسىگە يىغدى، ئاندىن تەۋراتنى بىرمۇ بىر، تولۇق يازدى. يېزىپ بولغاندىن كېيىن، ئۇزەير ئۆز كۆڭلىدە: ئەمدى بۇ يازغانلىرىم بىلەن سېلىشتۇرۇش ئۈچۈن كۆمۈپ قويغان تەۋراتنى چىقىراي، ـ دەپ ئويلاپ كۆمۈپ قويغان يەرگە بېرىپ، تەۋراتنى چىقاردى. ۋاراقلار چىرىپ، يىرتىلىپ كەتكەن ئىدى.

الله نىڭ ئۇزەيرنى نېمە ئۈچۈن ئۆلتۈرۈپ، يۈز يىلدىن كېيىن تىرىلدۈرگەنلىكىنى چۈشەندى.

ئۇزەير مۆجىزىسىگە مۇناسىۋەتلىك خەۋەر ئىسرائىل ئەۋلادى ئارىسىدا تارقىلىش بىلەن تەڭلا ناھايىتى چوڭ پىتنە پەيدا بولدى.

قەۋمىدىكى بەزى كىشىلەر ئۇزەيرنى: الله نىڭ ئوغلى! ـ دەپ ئېلان قىلىشتى.

ئۇلۇغ الله مۇنداق دەيدۇ:

﴿يەھۇدىيلار: «ئۇزەير الله نىڭ ئوغلىدۇر» دېدى، ناسارالار: «مەسىھ (يەنى ئىسا) الله نىڭ ئوغلىدۇر» دېدى﴾.[1]

دەسلىپىدە ئۇزەير بىلەن مۇسانى سېلىشتۇرۇپ:

ـ مۇسا بىزگە تەۋراتنى بىر كىتابنىڭ ئىچىدە ئېلىپ كەلگەن ئىدى. ئۇزەير بولسا، تەۋراتنى كىتابسىزمۇ يەتكۈزەلىدى، ـ دېيىشتى.

بۇ ناھەق سېلىشتۇرۇشتىن كېيىن، خاتا خۇلاسە چىقىرىشىپ، پەيغەمبىرىنى الله نىڭ ئوغلى دەۋالدى.

ئۇلۇغ الله بۇنىڭدىن پۈتۈنلەي پاكتۇر.

﴿«الله نىڭ شەنىگە بالىسى بولۇش لايىق ئەمەس﴾.[2]

www.munber.org

[1] سۈرە تەۋبە 30 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.
[2] سۈرە مەريەم 35 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.